

Sygn. akt XVII AmE 134/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Witold Rękosiewicz

po rozpoznaniu dnia 29 marca 2022 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z odwołania (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

z siedzibą w M.

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

z dnia 26 marca 2020 r. nr (...)(...)

1) oddala odwołanie,

2) zasądza od (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720 zł (siedemset dwadzieścia) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Witold Rękosiewicz.

Sygn. akt XVII AmE 134/20

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (pозwany, Prezes URE) decyzją z dnia 26 marca 2020 r. znak (...)(...), na podstawie art. 56 ust. 2 i art. 56 ust. 1 pkt 3a w zw. z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. z 2019 r., poz. 755 ze zm.) w zw. z § 5 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw stałych oraz w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej lub ciepła (Dz. U. z 2007 r., Nr 133, poz. 924, dalej: Rozporządzenie w sprawie ograniczeń) oraz na podstawie art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 256) w zw. z art. 30 ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, orzekł, że:

1. (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M. (powód, Spółka, Przedsiębiorca, Odbiorca) w dniach 10, 11 i 12 sierpnia 2015 r. w odniesieniu do dwóch punktów poboru energii elektrycznej zlokalizowanych w M. przy ul. (...) 7 (przyłacza o numerach (...) i (...)) naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i art. 11d ust. 3 ustawy – Prawo energetyczne, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a tej ustawy.

2. Za działanie wymienione w pkt 1. wymierzył (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M., karę pieniężną w kwocie 53 174 zł.

(...) sp. z o.o. z siedzibą w M. w złożonym odwołaniu zaskarżyła powyższą decyzję Prezesa URE w części dotyczącej:

1. błędnego stwierdzenia, że Spółka naruszyła obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i 11d ust. 3 Pe, co podlega karze pieniężnej określonej w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe w odniesieniu do dwóch punktów poboru energii elektrycznej zlokalizowanych w M. przy ul. (...) 7 (przyłącza o numerach (...) i (...)) co do przekroczeń, które miały miejsce w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. Powód oświadczył, że co do zasady nie kwestionuje uprawnień Prezesa URE do penalizacji przekroczeń, które miały miejsce w dniu 12 sierpnia 2015 r.

2. wymierzenia Spółce kary pieniężnej ponad kwotę 270 zł a sytuacji, gdy część kary w kwocie 52 904,40 zł dotyczy niepodlegających penalizacji przekroczeń w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r.

Zaskarżonej decyzji powód zarzucił:

1. błędną interpretację art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe i w rezultacie nieuprawnione przyjęcie, że kara, o której mowa w tym przepisie może dotyczyć również naruszenia ograniczeń poboru energii wprowadzonych na innej podstawie niż art. 11, 11c ust. 3 lub art. 11d ust. 3 Pe. W przedmiotowej sprawie Prezes URE uznał, że kara może zostać wymierzona także w przypadku naruszenia ograniczeń wprowadzonych przez (...) S.A. (...), OSP na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe,

2. błędne zastosowanie art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe i w rezultacie niezasadne wymierzenie przez Prezesa URE odbiorcy kary za przekroczenie ograniczeń poboru energii, które miało miejsce w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r., a więc przed wejściem w życie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 sierpnia 2015 r. podczas, gdy takie działanie nie jest objęte dyspozycją art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe.

Na podstawie podniesionych zarzutów powód wniósł o:

1. uchylenie przedmiotowej decyzji w części tj. w zakresie ponad kwotę 270 zł;

2. zasądzenie od Prezesa URE kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

Powód podniósł, że ze względu na specyfikę produkcji nie była możliwa zmiana organizacji pracy i przeniesienia produkcji na godziny wieczorne. Ponadto stwierdzone przekroczenia poboru nie były znaczne i dotyczyły pierwszych dni obowiązywania ograniczeń w poborze energii elektrycznej. Zdaniem powoda naruszenie ograniczeń wprowadzonych przez OSP na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe nie jest objęte sankcją w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe. W związku z tym podniósł, że w niniejszej sprawie brak jest podstaw do nałożenia kary pieniężnej za niedostosowanie się do ograniczeń obowiązujących w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. Prezes URE nie miał podstaw do stosowania wykładni rozszerzającej i w rezultacie stwierdzić, że działanie powoda powinno spotkać się z sankcją administracyjną. Podkreślił, że zgodnie z wolą ustawodawcy art. 56 ust. 1 pkt 3a odwołuje się do art. 11, art. 11c ust. 3 oraz 11d ust. 3 Pe. Powołał się na nieprawomocny wyrok Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydany w analogicznej sprawie. Wskazał, że w ustawie przewidziane są dwie odrębne procedury wprowadzania ograniczeń w poborze energii elektrycznej, z których jedna została określona w art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe a druga w art. 11d ust. 3 Pe. Jedynie naruszenie określone w art. 11d ust. 3 Pe zostało spenalizowane w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe. Stwierdził, że w sprawie nie wprowadzono ograniczenia poboru na podstawie art. 11d ust. 3 Pe.

Przedsiębiorca wskazał, że Prezes URE wymierzył Spółce karę pieniężną w kwocie 53 174 zł. Z zaskarżonej decyzji wynika, że w dniach 10-11 sierpnia doszło do przekroczenia poboru mocy o 17,6348 MW. Kwota 270 zł dotyczy przekroczeń poboru w dniu 12 sierpnia 2015 r., a kwota 52 904,40 zł przekroczeń kwestionowanych w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r., do których wymierzenia brak jest podstaw.

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie odwołania, oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odniesieniu do zarzutu braku podstawy prawnej do nałożenia kary pieniężnej z tytułu przekroczenia przez Spółkę ograniczeń w poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10-11 sierpnia 2015 r., o których mowa w art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe Prezes URE wskazał, że zachowanie Przedsiębiorcy zostało objęte sankcją poprzez odesłanie w przepisie art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe do art. 11, 11c ust. 3 i art. 11d ust. 3 Pe. Materialnoprawną podstawę do wprowadzenia ograniczeń stanowi przepis art. 11 w zw. z art. 11d ust. 3 Pe. Natomiast przy wprowadzaniu w dniu 10 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze mocy, poprzez odwołanie do art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe OSP określił w ten sposób okres i zakres terytorialny wprowadzonych ograniczeń.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w M. prowadzi działalność gospodarczą polegającą m. in. na produkcji odbiorników telewizyjnych i radiowych, urządzeń do rejestracji i odtwarzania dźwięku i obrazu, sprzedaży hurtowej elektrycznych artykułów gospodarstwa domowego i artykułów radiowo-telewizyjnych. W okresie objętym zaskarżoną decyzją energia elektryczna do obu przyłączy Przedsiębiorcy o numerach (...) i (...) była dostarczana na podstawie umów sprzedaży energii elektrycznej nr (...) z dnia 3 czerwca 2005 r. oraz nr (...) z dnia 26 września 2005 r. zawartych przez Spółkę z Koncernem (...) S.A. z siedzibą w G.. (k. 15-28 akt adm.)

W związku z obniżeniem dostępnych rezerw zdolności wytwórczych poniżej niezbędnych wielkości określonych w Instrukcji Ruchu i Eksploatacji Sieci Przesyłowych (IRiESP) spowodowanych m. in. wyjątkowo wysokimi temperaturami i niskimi stanami wód w zbiornikach wodnych i rzekach (...) S.A. (OSP lub (...)) stwierdził wystąpienie zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej w rozumieniu postanowień art. 3 pkt 16d Pe i na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe wprowadził od godz. 10:00 dnia 10 sierpnia 2015 r. ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. (bezsporne)

W dniu 10 sierpnia 2015 r. o godz. 7:55 w programie (...) głoszony został komunikat o wprowadzonych od godziny 10:00 ograniczeniach w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Informacja o wprowadzeniu ograniczeń została zamieszczona również na stronie internetowej operatora.(bezsporne)

Jednocześnie w dniu 10 sierpnia 2015 r. (...) działając na podstawie art. 11c ust. 3 Pe powiadomiły właściwego resortowo Ministra Gospodarki i Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłosiły konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, w trybie wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia o wprowadzeniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej i ciepła na czas oznaczony do dnia 31 sierpnia 2015 r. (bezsporne)

(...) S.A. w dniu 10 sierpnia 2015 r. poinformował (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością o ogłoszeniu dla obszaru całego kraju ograniczeń w poszczególnych stopniach zasilania. (k. 12-13 akt adm.)

Rada Ministrów w dniu 11 sierpnia 2015 r. wydała Rozporządzenie w sprawie wprowadzenia ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, które zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw pod poz. 1136 i wprowadziło te ograniczenia w okresie od dnia 11 sierpnia 2015 r. od godz. 24:00 do dnia 31 sierpnia do godz. 24:00 dla odbiorców energii elektrycznej o mocy umownej powyżej 300 kW.

Na wezwanie Prezesa URE operator systemu dystrybucyjnego (...) S.A. z siedzibą w G., do którego sieci jest przyłączony (...) M., w piśmie z dnia 22 lipca 2016 r. przedstawił zbiorcze dane wskazujące na stopień niedostosowania się odbiorców ujętych w Planie wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, obowiązującym od 10 do 31 sierpnia 2015 r. do wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej. Na podstawie powyższych danych zostały wygenerowane informacje wskazujące na stopień niedostosowania się Odbiorcy do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w dostarczaniu i poborze

energii elektrycznej w odniesieniu do dwóch punktów poboru energii elektrycznej zlokalizowanych w M. przy ul. (...) (przyłącza o numerach (...) i (...)). (k. 3-6 akt adm.)

Z informacji tych wynika, że wartości przekroczenia przez powoda w dniach 10-12 sierpnia 2015 r. poboru mocy w stosunku do planu ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynosiły:

1. dla przyłącza o numerze (...):

- w dniu 10 sierpnia 2015 r. łącznie 3,4408 (MW w godzinie);

- w dniu 11 sierpnia 2015 r. łącznie 0,6990 (MW w godzinie);

Łącznie: 4,1398 MW.

2. dla przyłącza o numerze (...):

- w dniu 10 sierpnia 2015 r. łącznie 8,687 (MW w godzinie);

- w dniu 11 sierpnia 2015 r. łącznie 4,808 (MW w godzinie);

- w dniu 12 sierpnia 2015 r. łącznie 0,090 (MW w godzinie).

Łącznie 13,585 MW.

Łącznie, dla wyżej wymienionego okresu Odbiorca przekroczył:

$4,1398 \text{ MW} + 13,585 \text{ MW} = 17,7248 \text{ MW}$ w godzinie

Pismem z dnia 6 grudnia 2018 r. Prezes URE zawiadomił Spółkę o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia Spółce kary pieniężnej za niedostosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, jednocześnie wezwał go do zajęcia stanowiska w sprawie oraz złożenia dokumentów mogących stanowić dowód w sprawie. (k. 1-2 akt adm.)

W piśmie z dnia 15 lutego 2019 r. Przedsiębiorca wskazał, że ze względu na specyfikę procesu produkcyjnego wyłączenie urządzeń w sposób nagły nie było możliwe. Zazaczył, że w procesach wytwarzania paneli ciekłokrystalicznych duże znaczenie ma utrzymanie określonej temperatury. Przedsiębiorca zwrócił uwagę na to, że wskazane wartości przekroczenia nie są znaczne oraz że Spółka podjęła wszelkie możliwe w tamtych warunkach działania zmierzające do zastosowania się do ograniczeń. (k. 10-28 akt adm.)

Pismem z dnia 17 września 2019 r. Prezes URE wezwał (...) S.A. do przekazania dokumentacji dotyczącej sprawy, m. in. kopii umowy o świadczenie usług dystrybucji energii elektrycznej, kopii planu wprowadzania ograniczeń, dokumentu pokazującego jaka moc umowna obowiązywała powoda w sierpnia 2015 r. (k. 31 akt adm.)

W piśmie z dnia 18 października 2019 r. (...) S.A. poinformował, że pismem z dnia 5 marca 2014 r. wystąpił do Odbiorcy o podanie danych dotyczących mocy umownej i mocy minimalnej przy 20 stopniu zasilania oraz propozycji mocy pobieranej przez Odbiorcę w stopniach zasilania od 11 do 20 w poszczególnych miesiącach dla szczytu rannego i wieczornego. W tym samym piśmie (...) S.A. poinformował Odbiorcę o wielkościach mocy dla każdego z punktów poboru, które Spółka może pobierać przy 11 i 20 stopniu zasilania oraz zwrócił się o wypełnienie tabeli dotyczącej wysokości dopuszczalnego poboru mocy, który nie powodowałby zagrożenia ze względu na specyfikę procesu produkcyjnego i zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. Jednocześnie poinformowano Odbiorcę, że w przypadku braku odpowiedzi podane w piśmie wartości poboru mocy zostaną uwzględnione w planach ograniczeń przekazanych Prezesowi URE do uzgodnienia. (...) S.A. nie odnotował odpowiedzi na wysłane Odbiorcy tabele dotyczące planu ograniczeń. Ponadto (...) S.A. listem poleconym z dnia 22 sierpnia 2014 r. przesłał Odbiorcy plany ograniczeń mocy w poborze energii elektrycznej opracowane na okres od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. (k. 32-38 akt adm.)

Prezes URE pismem z dnia 23 października 2019 r. wezwał (...) S.A. o przesłanie całości dokumentacji dotyczącej sprawy. (k. 40 akt adm.)

W piśmie z dnia 14 listopada 2019 r. (...) S.A. przedstawił Prezesowi URE zawarte z Odbiorcą umowy sprzedaży energii elektrycznej dla obu punktów poboru energii w M.. Zgodnie z § 14 pkt 3 umowy Odbiorca miał obowiązek ograniczenia poboru energii zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów wydany w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego. (k. 41-62 akt adm.)

Pismem z dnia 30 stycznia 2020 r. Przedsiębiorca, w odpowiedzi na wezwanie z dnia 17 stycznia 2020 r. poinformował Prezesa URE, że przychód Spółki w roku 2019 r. wyniósł (...) zł. (k. 66-67 akt adm.)

Pismem z dnia 10 lutego 2020 r. Prezes URE zawiadomił Przedsiębiorcę o zakończeniu postępowania dowodowego i możliwości zapoznania się z zebrany materiał dowodowy oraz złożenia ewentualnych uwag i wyjaśnień. (k. 69 akt adm.)

Z akt administracyjnych wynika, że Przedsiębiorca przed wydaniem decyzji nie zapoznał się z zebrany materiał dowodowy.

Opisany stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych powyżej dowodów zebranych w postępowaniu administracyjnym, twierdzeń stron przedstawionych w pismach procesowych oraz faktów powszechnie znanych. Sąd przyznał moc dowodową wszystkim zebrany w sprawie dokumentom, które nie były przez strony kwestionowane i nie budziły wątpliwości Sądu.

Na podstawie dokonanych ustaleń Sąd Okręgowy zważył co następuje:

W zaskarżonej decyzji Prezes URE wymierzył (...) Sp. z o.o. karę pieniężną za niedostosowanie się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzonych w dniach 10 – 31 sierpnia 2015 r., w odniesieniu do punktów poboru mocy o numerach (...) i (...) zlokalizowanych w M. przy ul. (...) 7.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego bezspornie wynika, że na podstawie postanowień umowy, w przypadku wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej powód jako Odbiorca zobowiązany był do ograniczenia poboru mocy. Na etapie przygotowania planu ograniczeń Odbiorcy doręczono ankietę dotyczącą zapotrzebowania na energię elektryczną. Przedsiębiorca nie udzielił odpowiedzi na ankietę, w związku z czym w planach ograniczeń dla obu punktów poboru mocy Odbiorcy przyjęte zostały wartości mocy umownej 2,1 MW oraz mocy bezpiecznej stanowiącej 20% mocy umownej, tj. 0,42 MW. Przedsiębiorcy doręczono również plan ograniczeń obowiązujący w okresie od 1 września 2014 r. do 31 sierpnia 2015 r. Z powyższego wynika, że po doręczeniu informacji o poziomie dopuszczalnego poboru mocy dla poszczególnych stopni zasilania Odbiorca nie skorzystał z możliwości zgłoszenia informacji o mocy niezbędnej do prawidłowego wykonywania działalności gospodarczej i nie zgłosił żadnych uwag do operatora systemu dystrybucyjnego. Należy wskazać, że powód jako podmiot prowadzący działalność gospodarczą w sposób profesjonalny miał obowiązek dostosowania się do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii elektrycznej zgodnie z obowiązującym go planem ograniczeń.

W odniesieniu do podniesionych w odwołaniu zarzutów wadliwej wykładni art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, nieuprawnionego przyjęcia, że kara może być nałożona również z tytułu naruszenia ograniczeń wprowadzonych na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe oraz niezasadnego wymierzenia Odbiorcy kary za przekroczenie ograniczeń poboru energii w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r. wskazać należało, że w myśl art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe w przypadku powstania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego (...) S.A. lub systemu połączanego elektroenergetycznego może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub jego części do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin. Jednocześnie OSP powiadamia ministra właściwego do spraw gospodarki przez Prezesa URE o wystąpieniu zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, podjętych działaniach i środkach

w celu usunięcia tego zagrożenia i zapobieżenia jego negatywnym skutkom oraz zgłasza konieczność wprowadzenia ograniczeń na podstawie art. 11 ust. 7 Pe.

Zgodnie z brzmieniem art. 11d ust. 3 Pe w okresie występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Stosownie do treści art. 11d ust. 2 Pe w okresie wykonywania tych działań użytkownicy systemu, w tym odbiorcy energii elektrycznej, są obowiązani stosować się do poleceń operatora systemu elektroenergetycznego, o ile wykonanie tych poleceń nie stwarza bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia osób.

Na podstawie art. 11 ust. 6 Pe Rada Ministrów wydała rozporządzenie z dnia 23 lipca 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu wprowadzania ograniczeń w sprzedaży paliw lub ciepła. Rozporządzenie to określa szczegółowe zasady i tryb wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, rodzaje odbiorców objętych ograniczeniami, zakresy planów wprowadzania ograniczeń oraz sposoby określania w nich wielkości tych ograniczeń a także sposoby podawania do publicznej wiadomości informacji o wprowadzonych ograniczeniach. Zgodnie z § 8 ust. 1 Rozporządzenia Rady Ministrów z 2007 r. operatorzy opracowują plany wprowadzania ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, w których określone są wielkości maksymalnego poboru energii elektrycznej dla poszczególnych odbiorców i stopni zasilania. Ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej są więc wprowadzane na podstawie Planu wprowadzania ograniczeń opracowanego przez (...) S.A., uzgodnionego z Prezesem URE i planów wprowadzania ograniczeń opracowanych przez operatorów systemów dystrybucyjnych. Plany te mają zastosowanie do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wprowadzanych przez (...) do czasu wejścia w życie rozporządzenia wydanego przez Radę Ministrów na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, oraz wprowadzonych przez to rozporządzenie ograniczeń. W niniejszej sprawie podstawą do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej w dniach 10-11 sierpnia 2015 r. był powołany w komunikacie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe.

Podstawę prawną dla działań OSP, podjętych w oparciu o art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe stanowił przepis art. 11d ust. 3 Pe. Przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe ma charakter uszczegóławiający dla zawartej w treści art. 11d ust. 3 Pe normy o charakterze ogólnym. Regulacja art. 11d ust. 3 Pe stanowi bowiem zasadniczą podstawę prawną dla działań operatora podjętych w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. To w przepisie art. 11d ust. 3 Pe ustawodawca wskazał, że w przypadku występowania zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej operatorzy systemu elektroenergetycznego mogą wprowadzać ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej, w zakresie niezbędnym do usunięcia tego zagrożenia. Jest to więc norma ogólna w stosunku do przepisu art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, który jedynie precyzuje, w jakim ograniczonym zakresie operator może wprowadzić ograniczenia w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W szczególności przepis ten wskazuje, że może to nastąpić jedynie w odniesieniu do dostarczania i poboru energii i tylko do czasu wejścia w życie przepisów wydanych na podstawie art. 11 ust. 7 Pe, lecz nie dłużej niż na okres 72 godzin.

Z powyższego wynika, że podstawą działania OSP, wprowadzającego ograniczenia w dniu 10 i 11 sierpnia 2015 r. był przepis art. 11d ust 3 Pe, wprost sankcjonowany w art. 56 ust 1 pkt 3a Pe. Oczywiście jest przy tym, że podstawą do wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia z 2015 r. był art. 11 Pe, który również jest sankcjonowany w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe.

Odnosząc się do zarzutu błędnej interpretacji przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe należy wskazać, że przedstawiona powyżej wykładnia językowa przepisu art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe i art. 11d ust. 3 Pe wprost wskazuje na możliwość sankcjonowania przez przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe zachowania odbiorców, którzy dopuścili się naruszenia ograniczeń w poborze energii wprowadzonych w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe skoro, jak już wskazano, jest to uprawnienie dla operatora przewidziane w art. 11d ust. 3 Pe.

Jakkolwiek w demokratycznym państwie prawa zakłada się pierwszeństwo wykładni językowej (uchwała Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2003 r., III CZP 8/03; postanowienia Sądu Najwyższego z 20 lipca 2005 r., I KZP 25/05; z 31 sierpnia 2005 r., V KK 426/04.), to jednak powszechnie uznawane jest za konieczne posiłkowanie się także

subsydiarnie wykładnią systemową oraz wykładnią funkcjonalną (uchwała Sądu Najwyższego z 11 stycznia 2006 r., I KZP 53/05; postanowienie Sądu Najwyższego z 2 grudnia 2004 r., III KK 112/04; uchwała Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2003 r., III CZP 8/03; uchwała Sądu Najwyższego z 19 maja 2015 r., III CZP 114/14; wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2008 r., II CSK 650/07). Odstępstwo od jasnego i oczywistego sensu przepisu wynikającego wprost z treści przepisu mogą jedynie uzasadniać szczególnie istotne i doniosłe racje prawne, społeczne, ekonomiczne lub moralne (tak uchwała Sądu Najwyższego z 14 października 2004 r., III CZP 37/04, wyrok Sądu Najwyższego z 21 lipca 2004 r., V CK 21/04, uchwała Sądu Najwyższego z 20 lipca 2005 r. I KZP 18/05). Dopuszcza się również odstępstwa od wyniku zastosowania wykładni językowej, gdy wynik ten prowadzi do rażąco niesprawiedliwych lub irracjonalnych konsekwencji (uchwała Sądu Najwyższego z 19 maja 2015 r., III CZP 114/14, OSNC 2015 nr 12, poz. 134; wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2008 r., II CSK 650/07, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2003 r., I PK 409/02, OSNP 2004 nr 19, poz. 334).

Odwołując się do wykładni celowościowej należy wskazać, że wyraźnym celem wszystkich analizowanych przepisów stanowiących podstawę do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej jest wyeliminowanie zagrożenia dla systemu elektroenergetycznego m.in. przed niekontrolowanymi awariami systemu z powodu jego przeciążenia i tym samym zapewnienie bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Realizacja tego celu jest niezwykle istotna właśnie w aspekcie zagwarantowania bezpieczeństwa energetycznego kraju, dlatego ustawodawca dla zabezpieczenia jego realizacji wprowadził sankcje w postaci kar administracyjnych dla podmiotów, które nie stosują się do wprowadzonych ograniczeń w poborze energii. Zatem także ze względu na cel uregulowań należy przyjąć, że zamiarem regulacji ustawowej, o której mowa w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, było objęcie sankcją niestosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii, a tym samym wymuszenie na adresatach normy, a więc także odbiorcach energii, wprowadzenia ograniczeń dla których podstawę prawną stanowi nie tylko przepis art. 11 ale i przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 w zw. z art. 11d ust. 3 Pe, skoro były one wprowadzane w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii.

Interpretując powołane regulacje za pomocą reguł wykładni systemowej należy wskazać, że umiejscowienie przepisów w danym akcie prawnym nie jest przypadkowe, lecz wynika z racjonalnego działania prawodawcy. Z takiej wykładni może wynikać wniosek, że przepis umieszczony w ustawie niżej ma mniejsze znaczenie ze względu na treść przepisu położonego wyżej. W przypadku art. 11c i 11d Pe doszło do wadliwej z punktu widzenia techniki legislacyjnej regulacji wprowadzania ograniczeń w świadczonych usługach przesyłania i dystrybucji energii elektrycznej poprzez umiejscowienie przepisu o mniejszym znaczeniu, czyli przepisu art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe (wprowadzającego ograniczenie dla bardziej ogólnej regulacji zawartej w art. 11d ust. 3), przed przepisem o charakterze nadrzędnym, jakim jest art. 11d ust. 3 Pe, stanowiącym generalną kompetencję dla operatora systemu przesyłowego do wprowadzenia ograniczeń w przesyłaniu i dystrybucji energii elektrycznej. Ze względu na założenie spójności systemu prawa i jego logiczności, nie można jednak uznać, że brak wyraźnego odwołania się w przepisie art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe do art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe świadczy o woli ustawodawcy zwolnienia od sankcji niesubordynacji odbiorców, dla których podstawę dla wprowadzenia ograniczeń stanowił art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. W ocenie Sądu to właśnie dążenie do wykładni w duchu spójności systemu prawa musi prowadzić do jedyne logicznego wniosku, że wystarczające jest jednak wskazanie przez ustawodawcę normy sankcjonowanej art. 11d ust. 3 Pe., skoro to on w istocie stanowi podstawę do wprowadzenia ograniczeń w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe. Przyjęcie, że wprowadzenie znacznie dalej idących ograniczeń, dla których przyzwolenie stanowi przepis art. 11d ust. 3 Pe., byłoby sankcjonowane w art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, a wprowadzenie tych ograniczeń w znacznie mniejszym rozmiarze, bo odnoszącym się tylko do poboru energii elektrycznej i to tylko na okres maksymalnie 72 godzin, sankcjonowane już by nie było, należy więc uznać za nieracjonalne. Na kierunek wykładni analizowanych norm prawa nie pozwala właśnie zasada spójności i logiczności systemu prawnego.

Dla wykładni przepisu art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe istotna jest także wykładnia logiczna art. 11 ust. 2 pkt 2 Pe, posługująca się metodą rozumowania „argumentum a maiori ad minus”- „jeśli wolno więcej to tym bardziej wolno mniej”. Jeśli zatem przepis art. 11d ust. 3 Pe, do którego wprost odnosi się art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe, stwarza operatorom systemu przesyłowego uprawnienie do wprowadzenia ograniczenia w świadczonych usługach przesyłania lub dystrybucji, nie wprowadzając w nim żadnych ograniczeń m.in. czasowych, to przepis art. 11 ust. 2 pkt 2 Pe wprowadzający

te ograniczenia czasowe (maksymalnie do 72 godzin) i rzeczowe (dostarczania i poboru energii), jest niewątpliwie przepisem szczególnym w stosunku do art. 11d ust. 3 Pe, gdyż nie rodzi on sam w sobie uprawnień po stronie operatora systemu przesyłowego do wprowadzenia takich ograniczeń, a jedynie ogranicza jego uprawnienia przyznane mu w przepisie art. 11d ust. 3 Pe. Zatem operator systemu przesyłowego wprowadzając ograniczenia, o jakich mowa w art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, działa zawsze także w oparciu o przepis art. 11d ust. 3 Pe, gdyż to ten przepis stanowi źródło jego uprawnień do wprowadzenia ograniczeń w poborze energii elektrycznej nawet jeśli wprost przepis ten nie zostanie powołany w zarządzeniu o wprowadzeniu ograniczeń.

Niedostosowanie się odbiorcy do każdego ograniczenia, dla którego podstawę stanowił przepis art. 11d ust. 3 Pe, a więc także tych wprowadzonych z powołaniem się na regulację art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, stanowi realne zagrożenie dla bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej, gdyż tylko w takich sytuacjach ograniczenia mogą być wprowadzane. Dla zagwarantowania tego bezpieczeństwa istotne więc jest, aby istniały realne instrumenty prawne pozwalające na sankcjonowanie zachowania, które temu bezpieczeństwu zagraża. Jeśli ustawodawca wprowadził możliwość, aby w sytuacji nagłego zagrożenia o bezpieczeństwo systemu energetycznego mógł zadbać operator systemu przesyłowego poprzez ograniczenie poboru energii, to właśnie z punktu widzenia tego bezpieczeństwa konieczne jest, aby istniała także możliwość sankcjonowania wprowadzonych ograniczeń. Jest to szczególnie istotne, aby w nagłej sytuacji, w której organy państwa nie są jeszcze w stanie podjąć decyzji, istniała możliwość natychmiastowego podjęcia kroków, które uchronią system energetyczny przed katastrofalną i rozległą awarią - tzw. blackoutem. Z tego względu tak ważne są regulacje ograniczające odbiorców, w szczególności uzasadnionych okolicznościach, w poborze energii elektrycznej ze względu na zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Nakładane kary pieniężne pełnią funkcję prewencyjną i dyscyplinującą, mają motywować adresatów sankcjonowanych norm do ich respektowania.

Organem regulacyjnym, który na mocy ustawy uprawniony jest do kontroli przestrzegania przez odbiorców ograniczeń maksymalnego poboru mocy elektrycznej oraz dobowego poboru energii elektrycznej wprowadzonych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa energetycznego kraju jest Prezes URE. Konsekwencją tego jest również uprawnienie Prezesa URE do nałożenia kary pieniężnej na podmioty nie respektujące wprowadzonych ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii (art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe). W związku z tym, należy stwierdzić, że podniesione w odwołaniu zarzuty naruszenia przepisów prawa materialnego poprzez błędną wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe w zw. z art. 11d ust. 3 Pe były nietrafne i nie zasługiwały na uwzględnienie. Wobec stwierdzenia na podstawie przedstawionych przez (...) S.A. dokumentów, że Odbiorca nie dostosował się do wprowadzonych w dniach 10-31 sierpnia 2015 r. ograniczeń w poborze energii elektrycznej Prezes URE, na podstawie art. 56 ust. 2 Pe zobowiązany był do nałożenia na powoda kary pieniężnej.

Zdaniem Sądu możliwą podstawą prawną odpowiedzialności odbiorców za niedostosowanie się do ograniczeń wprowadzonych przez operatora systemu przesyłowego na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe może być również przepis art. 11c ust. 3 Pe, do którego także odwołuje się art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe. Przepis ten stanowi, że operator systemu elektroenergetycznego powiadamia niezwłocznie ministra właściwego ds. gospodarki oraz Prezesa URE m.in. o podjętych działaniach i środkach w celu usunięcia zagrożenia bezpieczeństwa dostaw energii elektrycznej. Jeśli więc przepis art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe sankcjonuje niestosowanie się do ograniczeń w poborze energii wprowadzonych w oparciu o tę właśnie regulację art. 11c ust. 3 Pe, to niewątpliwie można przyjąć, że ustawodawca w ten sposób sankcjonuje ograniczenia wprowadzone także na podstawie art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe przez operatora systemu przesyłowego. Wprawdzie przepis art. 11c ust. 3 Pe sam w sobie nie stanowi podstawy do wprowadzenia ograniczeń przez operatora systemu przesyłowego, ale wskazuje na ograniczenia już wprowadzone przez tego operatora. Tym samym możliwe jest powiązanie sankcji z art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe z ograniczeniami wprowadzonymi w oparciu o przepis art. 11c ust. 2 pkt 2 Pe, do którego art. 11c ust. 3 Pe niewątpliwie się odnosi.

W tym stanie stanowisko powoda dotyczące błędnego stwierdzenia, że powód naruszył obowiązek stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej wynikający z art. 11 i 11d ust. 3 Pe i wymierzenia Spółce kary pieniężnej ponad kwotę 270 zł w sytuacji, gdy pozostała część kary w kwocie 52 904,40 zł dotyczy przekroczeń w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r., niepodlegających penalizacji, należało uznać za nietrafne. W ocenie Sądu podkreślenia

wymaga, że poprzez naruszenie obowiązku stosowania się do ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej powód w sposób bezpośredni oddziaływał negatywnie na bezpieczeństwo energetyczne kraju.

W zw. z tym podnoszone w odwołaniu zarzuty błędnej interpretacji oraz błędnego zastosowania art. 56 ust. 1 pkt 3a Pe i niezasadnego wymierzenia kary pieniężnej za przekroczenie ograniczeń w poborze energii elektrycznej w dniach 10 i 11 sierpnia 2015 r., gdy takie działanie nie jest objęte dyspozycją wskazane wyżej przepisu nie zasługiwały na uwzględnienie i nie mogły stanowić podstawy do uchylenia decyzji w zaskarżonej części.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności Sąd Okręgowy, wobec braku podstaw do uwzględnienia oddalił odwołanie, jako bezzasadne - art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na zasadzie art. 98 k.p.c., stosownie do wyniku sporu, ustalając wysokość należnych pozwanemu kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 720 zł, na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych w brzmieniu obowiązującym w dacie wniesienia odwołania.

Po zapoznaniu się ze stanowiskami stron, Sąd uznając, że w świetle przytoczonych przez strony twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych przeprowadzenie rozprawy nie było konieczne, na podstawie art. 148¹ § 1 k.p.c. rozpoznał sprawę na posiedzeniu niejawnym.

Sędzia SO Witold Rękosiewicz.